

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **M.**, bytom L., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v konaní o starobnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 09. septembra 2010 č. k. 6Sd 16/2009–42, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 09. septembra 2010 č. k. 6Sd 16/2009–42 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: X.X. zo dňa 06.02.2009 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. X. zo dňa 20.03.2009 odporkyňa postupom podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom

zabezpečení a podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej v texte rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 05. decembra 2002 starobný dôchodok v sume 6.498,- Sk mesačne.

V svojom rozhodnutí konštatovala, že podmienky nároku na starobný dôchodok (tzn. vek 60 rokov a najmenej 25 rokov doby zamestnania) navrhovateľ splnil dňa 30. júla 1998. Ďalej odporkyňa uviedla, že o priznanie starobného dôchodku navrhovateľ požiadal až žiadosťou z 05. decembra 2005.

Následne odporkyňa podrobne popísala spôsob výpočtu, pracovnú kategóriu, rozhodné obdobia ako aj to, že do hrubých zárobkov v období rokov 1988 až 1996 bola zahrnutá aj vyplatená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriacej mu za pracovný úraz (chorobu povolania). Vo vzťahu k strate na zárobku a kedy sa považuje za hrubý zárobok odporkyňa poučila navrhovateľa (odkazy na ustanovenia § 11 ods. 2 písm. d) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., § 6 ods. 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 290/1994 Z.z. a § 16 ods. 1 písm. d) zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni), v ktorom období je možné stratu na zárobku považovať za hrubý zárobok. V prejednávanej veci ide o obdobie od roku 1988 až do roku 1996.

Na záver odporkyňa zdôraznila, že týmto rozhodnutím realizuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4So 5/2008 zo dňa 25. septembra 2008.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti hore citovanému rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ opravný prostriedok z 24.02.2009 (označený ako Odvolanie – Návrh na preskúmanie rozhodnutia) s odvolaním sa na svoj nezodpovedaný problém, tzn. či navrhovateľ má nárok alebo nemá nárok na dôchodok z vyplnenej náhrady za stratu na zárobku.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu podľa ust. § 2501 a nasl. O.s.p., v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4So 5/2008 zo dňa 25.09.2008 a dospel k záveru, že opravný prostriedok nebol dôvodný, a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Svoj rozsudok odôvodnil tým, že na základe predloženého potvrdenia U., s.r.o., bola do hrubých zárobkov navrhovateľa v rozhodnom období rokov 1988 až 1996 zahrnutá aj vyplatená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriacej navrhovateľovi za pracovný úraz.

Ďalej krajský súd podrobne zrekapituloval výpočet výšky starobného dôchodku navrhovateľa ako aj priemerného mesačného zárobku. Vzhľadom na zistený skutkový a právny stav, krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil.

III.

Odvolanie navrhovateľa/stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 09.09.2010 (č. l. 46) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ po upozornení na texty rozhodnutia z 23.02.2006 a 12.08.2009, listu odporkyne zo 06.02.2009 a 19.06.2006 a z rozsudku krajského súdu z 09.09.2010 (všetky citácie sa týkali straty na zárobku navrhovateľa v príslušných rokoch) požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, „*aby si u odporkyne overil, čo je pravda a čo nie*“.

Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 22.10.2010 (č. l. 48) vyplýva, že dôvody uvedené navrhovateľkou nepovažuje odporkyňa za opodstatnené. Trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a navrhuje, aby odvolací súd vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa v plnom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

IV.**Právne názory odvolacieho súdu**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 250l ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s ods. 2 O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250s ods. 2 záver vety O.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Navrhovateľ vo svojom odvolaní nevytýka žiadne konkrétne nedostatky rozsudku krajského súdu. Iba po citácii vybraných textov z rozhodnutí odporkyne z 23.02.2006 a 12.08.2009, z listu odporkyne zo 06.02.2009 a 19.06.2006 ako aj z rozsudku krajského súdu z 09.09.2010 (pričom všetky citácie sa týkali straty na zárobku navrhovateľa v príslušných

rokocho) sa obrátil na Najvyšší súd s požiadavkou, „aby si u odporkyne overil, čo je pravda a čo nie“.

Na základe uvedeného Najvyšší súd preto po stránke formálnej ako aj materiálnej všeobecne preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu vo vzťahu k uplatneniu straty na zárobku navrhovateľa v príslušných rokoch.

Z napadnutého rozsudku zistil (str. 2 odôvodnenia krajského súdu), že krajský súd sa v svojom odôvodnení dôsledne zaoberal najmä spôsobom výpočtu starobného dôchodku navrhovateľa, pričom neopomenul ani zdôrazniť vplyv straty na zárobku na výpočet výšky starobného dôchodku. Najvyšší súd cituje podstatné časti (5. odsek na str. 2) z odôvodnenia rozsudku krajského súdu:

„Na základe predloženého potvrdenia U., s.r.o., bola do hrubých zárobkov v období rokov 1988 až 1996 /ide o rozhodné obdobie podľa § 12 ods. 3 písm. a/, § 12 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. zahrnutá aj vyplatená náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriacej za pracovný úraz. Spôsob výpočtu bol v napadnutom rozhodnutí odôvodnený podrobne, keď v súlade s ust. § 22 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení sa k základnej výmere občanom uvedeným v § 22 ods. 1 písm. a/ a b/ od 21. roka zamestnania a ostatnými od 26. roka zamestnania pripočítavajú za každý rok zamestnania I. pracovnej kategórie 2 %, II. pracovnej kategórie 1,5 % a III. pracovnej kategórie 1 % priemerného mesačného zárobku.“ (koniec citácie).

Je neprehliadnuteľné, že krajský súd pri svojich záveroch vychádzal z tabuľkovej časti na str. 2 rozhodnutia odporkyne. Najvyšší súd túto tabuľku zapracoval tiež do svojho odôvodnenia z dôvodu prehľadnosti.

Kalendárne roky	Hrubé zárobky a vymeriavacie základy	Vyplatený čiastočný invalidný dôchodok	Vyplatená strata na zárobku	Počet vylúčených dní
1988	36 607 Kčs	-	15 602 Kčs	8
1989	32 411 Kčs	2 509 Kčs	9 980 Kčs	32

1990	10 934 Kčs	15 012 Kčs	26 453 Kčs	-
1991	13 582 Kčs	16 253 Kčs	17 416 Kčs	-
1992	15 638 Kčs	17 152 Kčs	14 991 Kčs	-
1993	3 200 Sk	9 566 Sk	37 369 Sk	190
1994	nepracoval	nepoberal	57 984 Sk	-
1995	nepracoval	nepoberal	62 640 Sk	-
1996	nepracoval	nepoberal	70 670 Sk	-
1997	nepracoval	nepoberal	nie je hrubým zárobkom	-

K takto zachytenému skutkovému stavu Najvyšší súd musí ešte dodať, že v samotnom rozhodnutí odporkyne nielen formou tabuľky na str. 2 rozhodnutia ale aj nasledovným textom:

„Strata na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriaca za pracovný úraz (chorobu povolania) sa považuje za hrubý zárobok podľa

- § 11 ods. 2 písm. d) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb. do 2. októbra 1994,
- § 6 ods. 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 290/1994 Z.z. do 31. decembra 1994 a
- § 16 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov do 31. decembra 1996.

Z uvedeného vyplýva, že strata na zárobku sa považovala za hrubý zárobok do 31. decembra 1996.“

jasne a prehľadne navrhovateľovi vysvetlila, kedy, v akej sume a z akých dôvodov bola vyplatená náhrada za stratu na zárobku zahrnutá pre výpočet priemerného mesačného zárobku a ďalej pre určenie výšky starobného dôchodku navrhovateľa.

Najvyšší súd sa k otázke nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu vo forme nedostatočného odôvodnenia smerom k odporkyňi viackrát vyjadroval. Napríklad v rozsudku sp. zn. 1So 111/2010 Najvyšší súd vyjadril nasledujúce myšlienky, ktoré v zmysle § 259ja ods. 7 O.s.p. cituje v zodpovedajúcom rozsahu:

„Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje, že správne súdnictvo najmä vzhľadom na ústavnú garanciu zakotvenú v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zabezpečuje jej realizáciu súdnou mocou formou súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutí a postupu správnych orgánov pri rozhodovacej činnosti.

Uvedené ústavné právo jednotlivca na súdny prieskum je založené na dominantnom postavení súdnej moci pri posudzovaní správnosti aplikácie a výkladu právnych noriem (ustanovení) na skutočnosti zistené v správnom alebo v inom osobitnom konaní. Citované dominantné postavenie súdnej moci je však použiteľné iba na rozhodnutia správnych orgánov, ktoré spĺňajú základné podmienky preskúmateľnosti argumentov vedúcich správny orgán k právnemu záveru vyslovenom vo výrokovej časti rozhodnutia.

Jedným z dôvodov nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu súdna judikatúra spája s nedostatkom dôvodov. Aj konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nastolila trvalú požiadavku vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (Garcia Ruiz v. Španielsku, rozsudok z 21.01.1999, sťažnosť č. 30544/96), ktorej dodržiavanie starostlivo preveruje.

Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba taký nedostatok dôvodov, ktoré majú skutkovo a právne objasniť právne názory vedúce konajúci správny orgán k prijatiu výrokovej časti rozhodnutia, tzn. že existuje stav „absencie“ rozhodovacích dôvodov.

Ide teda o také vady skutkových zistení a na to nadväzujúcej aplikácie príslušnej právnej normy, ktoré sú neodmysliteľným základom pre rozhodnutie samotné.“(koniec citácie rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1So 111/2010).

Odporkyňa však v tomto konaní poskytla jasné a presvedčivé dôvody, prečo a na akom právnom základe zohľadnila stratu na zárobku navrhovateľa pri výpočte jeho starobného dôchodku. Z uvedeného dôvodu odporkyňa naplnila legitímne očakávanie navrhovateľa (ako jeden zo štandardov správneho konania v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva).

Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľom ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporkyne má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že za daných podmienok bol navrhovateľovi zákonným spôsobom priznaný starobný dôchodok v sume 6.498,- Sk mesačne. Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení požiadavky navrhovateľa ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1So 111/2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchytil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava

sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 22. februára 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová